

Maanpuolustusnaisten Liitto ry:n lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta

Maanpuolustusnaisten Liitto ry pitää hyvänä, että naisten vapaaehtoista asepalvelusta koskeva sääntely muutetaan vastaamaan perustuslain vaatimuksia, kun valtioneuvoston asetuksella ja puolustusministeriön määräyksillä toteutetut asiat nostetaan lakitasolle. Näitä ovat hakemisen määräaika, varusraha, valintatilaisuutta ja raskautta koskevat säännökset.

Muutoksilla pyritään parantamaan tasa-arvoista kohtelua ja yhdenvertaistamaan naisten vapaaehtoisen palvelun käytäntöjä varusmiespalveluksen kanssa, mitä liitto kannattaa.

Naisten mahdollisuus keskeyttää vapaaehtoinen asepalvelus 45 vuorokauden sisällä lyhenisi uudistuksessa 30 vuorokauteen, jolloin keskeytys tulisi ennen koulutushaaravalintaa. Tämä on ymmärrettävää ja kannatettavaa, koska valintojen jälkeen tehtävät keskeyttämispäätökset saattavat johtaa tilanteeseen, jossa tehtäviä jää täyttämättä tai tehtyjä valintoja joudutaan muuttamaan. On tärkeää, että keskeisten tehtävien täyttäminen turvataan kaikissa tilanteissa. On myös hyvä, että asepalveluksen keskeytys tapahtuu ennen sotilasvalan tai -vakuutuksen antamista.

Nykyinen muutoksenhakumenettely on ollut epäselvä ja kohdellut epätasa-arvoisesti naisia. On hyvä, että asia selkeytyy, naisten oikeusturva asiassa paranee ja naiset saavat viivytyksettä asiansa oikean muutoksenhakuviranomaisen käsiteltäväksi.

Tasa-arvoista kohtelua edistää oma pykälänsä naisen oikeudesta palata työ- tai virkasuhteeseen palveluksen jälkeen sekä siinä tapauksessa, että hänelle annettu määräys palvelukseen peruutetaan naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain 5 §:n 1 momentin nojalla.

Asepalvelukseen hakeminen aikaistuisi noin kuudella viikolla niin, että hakemus olisi toimitettava kotipaikan aluetoimistolle viimeistään 15. päivänä tammikuuta, kun nykyinen aika on viimeistään 1. päivänä maaliskuuta. Tämä mahdollistaisi naisten valintatilaisuuden järjestämisen asevelvollisuuslaissa tarkoitettujen kutsuntojen kanssa samanaikaisesti. Kutsuntojen järjestäminen yhtenä tilaisuutena sekä miehille että naisille olisi sekä tasa-arvoista että korostaisi sitä, että naiset ovat varusmiespalveluksen suorittamisessa ”samalla viivalla” miesten kanssa heihin kohdistuvien vaatimusten ja arvostuksen osalta.

Hakemuksen vapaaehtoiseen asepalvelukseen voisi jättää aikaisintaan sinä vuonna, kun hakija täyttää 18 vuotta, mikä vastaa Suomen kansainvälisiä sitoumuksia ja on siten kannatettava. Voimassa olevassa laissa ei säädetä hakemuksen jättämisen alaikärajasta.

On hyvä, että lakitasolla määritellään naisten varusraha, jolla korvattaisiin sellainen välttämätön henkilökohtainen varustus, jota ei järjestetä Puolustusvoimien puolesta. Käytännössä nämä ovat olleet kuukautissuojia, joihin nykyisin naiset ovat voineet hakea Puolustusvoimilta päiväkohtaista korvausta. Itse varusrahan suuruus on tarkoitus määritellä puolustusministeriön asetuksella.

Kaiken kaikkiaan on hyvä, että laki naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta päivitetään vastaamaan nykyisiä käytäntöjä ja perustuslain säädöksiä.

Maanpuolustusnaisten Liitto ry on valtakunnallinen itsenäinen puolueisiin sitoutumaton naisten vapaaehtoinen maanpuolustusjärjestö. Sen tavoitteina ovat mm. naisten maanpuolustustahdon, -tiedon ja -taidon sekä henkisen ja fyysisen kunnon vahvistaminen sekä kokonaisturvallisuuden edistäminen. Liitto kouluttaa ja kannustaa naisia valmentautumaan kriisi- ja poikkeusolojen tehtäviin.